

Bank Spółdzielczy w Niemcach

www.bsniemce.pl

Ujawnienie informacji

dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji ujawniane zgodnie z

Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia	3
III. Zakres stosowania – art. 436.....	5
IV. Fundusze własne – art. 437.....	5
V. Wymogi kapitałowe – art. 438	7
VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439.....	9
VII. Bufory kapitałowe – art. 440.....	9
VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441	9
IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442	9
X. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443	14
XI. Korzystanie z ECAI – art. 444	14
XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445.....	14
XIII. Ekspozycja na ryzyko płynności.....	14
XIV. Ekspozycja na ryzyko operacyjne– art. 446	15
XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447.....	16
XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448	17
XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449	18
XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450.....	18
XIX. Dźwignia finansowa – art. 451	21
XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452	21
XXI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453	21
XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	23
XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	23
Załącznik nr 1.....	24
Załącznik nr 2.....	29
Załącznik nr 3.....	30

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2018 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) Nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) Nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Niemczech” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami aktualnej „Długoterminowej strategii działania Banku Spółdzielczego w Niemczech na lata 2017-2020” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji, przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Niemczech jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Długoterminową strategią działania Banku Spółdzielczego w Niemczech na lata 2017-2020, Polityką kapitałową a także Politykami/Instrukcjami/Zasadami w zakresie zarządzania ryzykami.
3. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka opisuje podstawowe założenia procesu zarządzania i sam proces zarządzania ryzykami w Banku, kryteria uznawania ryzyk za istotne, listę ryzyk występujących w Banku, cele strategiczne oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka, zasady funkcjonowania systemu limitów oraz skłonność do podejmowania ryzyka. Cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić zawarte są w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Niemczech.

4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
 - 1) Jeden Członek zarządu pełni dwa stanowiska dyrektorskie. Trzech Członków Zarządu pełni po jednym stanowisku dyrektorskim. Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć Stanowiska zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie lub Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
 - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Regulaminu działania Rady Nadzorczej biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą oceny kwalifikacji członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Niemcach. Członków Rady Nadzorczej wybiera Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Regulaminem wyborów do Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Niemcach, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Ocenę następczą Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Niemcach.
 - 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
 - 4) W Radzie Nadzorczej Banku wyodrębniony został trzyosobowy Komitet Audytu, którego zakres działalności formalizuje „Regulamin działania Komitetu Audytu w Banku Spółdzielczym w Niemcach” spójny z Art. 130 Ustawy z dn. 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym .
 - 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Niemcach, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Zakres stosowania – art. 436

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne – art. 437

1. Zapewniając bezpieczeństwo ekonomiczne, Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

2. Fundusze własne Banku obejmują:

1) **kapitał Tier I** w którym wyróżnia się:

a) **kapitał podstawowy Tier I (CET 1)**, składający się z następujących pozycji:

- funduszu zasobowego tworzonego z podziału wypracowanego zysku netto oraz wpływu wpłat wpisowego,
- funduszu rezerwowego,
- funduszu ogólnego ryzyka bankowego na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
- funduszu udziałowego netto tj. funduszu udziałowego na poziomie zgodnym z zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego tzn. podstawą do wyliczenia jest stan funduszu udziałowego na dzień 28 czerwca 2013r po pomniejszeniu o wpłacone udziały od 2013r oraz wypłacone udziały w latach 2013-2019

b) **kapitał podstawowy Tier I** pomniejsza się o następujące pozycje:

- straty za bieżący rok obrachunkowy,
- wartości niematerialne i prawne netto,
- znaczne inwestycje w podmioty sektora finansowego (znaczna inwestycja - posiadana przez Bank kwota instrumentów finansowych wyemitowanych przez podmiot i zaliczanych przez ten podmiot do kapitału podstawowego Tier I większa lub równa 10% łącznej kwoty instrumentów wyemitowanych i zaliczanych przez ten podmiot do kapitału podstawowego Tier I,
- nieznaczne inwestycje w podmioty sektora finansowego (nieznaczna inwestycja - posiadana przez Bank kwota instrumentów finansowych wyemitowanych przez podmiot i zaliczanych przez niego do kapitałów Tier I i/lub Tier II nie przekraczające 10% kapitału podstawowego Tier I tego podmiotu) w kwocie ustalonej jako część nadwyżki ponad 10% kapitału podstawowego Tier I Banku, obliczonej proporcjonalnie jako udział instrumentów zaliczanych przez ten podmiot do Tier I do całości zaangażowania Banku w instrumenty finansowe tego podmiotu i zaliczane do jego kapitału Tier I i/lub Tier II,
- kwotę odliczeń od kapitału Tier II, w wartości przekraczającej wartość kapitału

c) **kapitał dodatkowy Tier I (AT 1)** Bank nie posiada pozycji, które zaliczałyby do AT 1,

2) **kapitał Tier II** który składa się z następujących pozycji:

- a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art.63CRR
- b) pożyczek podporządkowanych, spełniających warunki określone w CRR, pomniejszanych na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20% ich kwoty nominalnej;
- c) innych przejściowych korekt (na zasadzie praw nabytych), do których Bank zalicza kapitał z aktualizacji wyceny środków trwałych,
- d) kapitał podstawowy Tier II pomniejsza się o nieznaczne inwestycje w podmioty sektora finansowego w kwocie ustalonej jako część nadwyżki ponad 10% kapitału podstawowego Tier I Banku, obliczonej proporcjonalnie jako udział instrumentów zaliczanych przez ten podmiot do Tier I, do całości zaangażowania Banku w instrumenty finansowe tego podmiotu i zaliczane do jego kapitału Tier I i/lub Tier II
- e) rezerwa na ryzyko ogólne

- f) Zgodnie z zapisami Rozporządzenia wykonawczego Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 poniżej zaprezentowano strukturę funduszy własnych w oparciu o załącznik nr 6 do ww. rozporządzenia. W celu przejrzystości danych zawartych w poniższej tabeli zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych jednocześnie zachowując numerację zgodną z Załącznikiem nr 6 rozporządzenia.

3. Struktura funduszy na dzień 31 grudnia 2019r

	Kwota w dniu ujawnienia
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: INSTRUMENTY I KAPITAŁY REZERWOWE	
1.Instrumenty kapitałowe i związane z nimi azio emisyjne	457,80
3.Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe rezerwy kapitałowe)	26 026,73
6.Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	26 484,53
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: KOREKTY REGULACYJNE	
7.Dodatkowe korekty wartosci (kwota ujemna)	0,00
8.Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-39,41
28.Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym TIER 1	-39,41
Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10%)	0,00
29.Kapitał podstawowy Tier I	26 445,12
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I: INSTRUMENTY	
36.Kapitał dodatkowy TIER I przed korektami regulacyjnymi	0,00
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I: KOREKTY REGULACYJNE	
43.Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym TIER I	0,00
44.Kapitał dodatkowy TIER I	0,00
45. Kapitał TIER I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I+kapitał dodatkowy Tier I)	26 445,12
KAPITAŁ TIER II: INSTRUMENTY I REZERWY	
46.Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	0,00
Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II oraz pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 %)	0,00
58.Kapitał Tier II	0,00
59.Łączny kapitał (łączny kapitał = Tier I + Tier II)	26 445,12
60.Aktywa ważone ryzykiem razem	148 124,37
WSPÓŁCZYNNIKI I BUFORY KAPITAŁOWE	
61.Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,26%
62.Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,26%
63.Kapitał łączny (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,26%

V. Wymogi kapitałowe – art. 438

1. Bank Spółdzielczy w Niemczech przeprowadza proces oceny adekwatności kapitału (ICAAP) zgodnie z procedurami zatwierdzanymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku podlegającym przeglądom i weryfikacji co najmniej raz w roku. Jego istotą jest zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania banku sprowadzającego się do utrzymania rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy. W ramach ICAAP podejmowane są działania:

- 1) identyfikacja wszystkich ryzyk występujących w działalności banku i określenie ich istotności,
- 2) oszacowanie i alokacja kapitału na ryzyka,
- 3) agregacja i wyliczenie całkowitego wymogu kapitałowego,
- 4) monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.

2. Za ryzyka istotne z definicji bank uznaje te ryzyka, które są objęte wymogiem w ramach Filaru I

- 1) ryzyko kredytowe – wymóg obliczany według metody standardowej,
- 2) ryzyko operacyjne – wymóg obliczany według metody wskaźnika bazowego,
- 3) ryzyko rynkowe – w działalności banku ogranicza się do ryzyka walutowego – Filar I oraz ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej wykazywanego w ryzykach Filaru II

3. Dodatkowo bank wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne ryzyka uznane za istotne w ramach Filaru II

- 1) kredytowe (jeśli wymóg regulacyjny okaże się niewystarczający)
- 2) koncentracji zaangażowań (dużych zaangażowań, zaangażowań w branży, zaangażowań w przyjęte formy zabezpieczenia, zaangażowań w jednorodny instrument finansowy, zaangażowań geograficznych)
- 3) operacyjne (jeśli wymóg regulacyjny okaże się niewystarczający)
- 4) stopy procentowej w księdze bankowej
- 5) płynności
- 6) biznesowe (strategiczne, wyniku finansowego, otoczenia ekonomicznego, regulacyjne, konkurencji, cyklu gospodarczego)
- 7) kapitałowe (wraz z ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej)
- 8) modeli

4. Uznane za istotne ryzyko braku zgodności bank pokrywa wewnętrznym wymogiem w ramach ryzyka operacyjnego.

5. Kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka Filaru II uznane za istotne obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w sytuacji nieoczekiwanej. Koszty lub utracone przychody wyliczane są na podstawie testów warunków skrajnych przeprowadzanych dla ryzyk istotnych.

6. Bank raz w roku w ramach przeglądu zarządczego weryfikuje istotność ryzyk uznanych obecnie za nieistotne i przypadku zakwalifikowania ich do istotnych będą podlegać kwartalnej analizie z zakresu oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej w ramach procesu ICAAP.

7. Regulacyjne i wewnętrzne wymogi kapitałowe

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru II	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I i II
Ryzyko kredytowe	11 849,95	0,00	11 849,95
Ryzyko rynkowe	0,00	0,00	0,00
Ryzyko operacyjne	1 163,95	0,00	1 163,95

Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	X	0,00	1129,00
koncentracja "dużych" zaangażowań	X	0,00	0,00
koncentracji w sektor gospodarki	X	147,00	147,00
Koncentracja geograficzna	X	21,00	21,00
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	X	961,00	961,00
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	X	0,00	0,00
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	0,00	0,00
Ryzyko płynności	X	621,00	621,00
Ryzyko biznesowe	X	0,00	0,00
Ryzyko kapitałowe	X	0,00	0,00
Ryzyko modeli	X	0,00	0,00
Pozostałe ryzyka, z tego:	X	0,00	0,00
ryzyko utraty reputacji	X	0,00	0,00
ryzyko transferowe	X	0,00	0,00
ryzyko rezydualne	X	0,00	0,00
Wymóg kapitałowy RAZEM	13013,90	1 750,00	14 763,90
Fundusze własne (kapitał uznany)		26 445,12	
Kapitał podstawowy Tier I		26 445,12	
Kapitał Tier I		26 445,12	
łączny współczynnik wypłacalności [%]		16,26%	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]		16,26%	
Współczynnik kapitału Tier I [%]		16,26%	
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]		14,33%	
Współczynnik Fundusze własne / kapitał wewnętrzny		2,13	

8. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE – nie dotyczy

9. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112

Lp.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	127,43
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	339,23
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	78,76
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	196,46
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 592,72
8	Ekspozycje detaliczne	867,09
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	8 270,00
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	46,61
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00

12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0,00
15	Ekspozycje kapitałowe	111,98
16	Inne pozycje	219,67
	Suma	11 849,95

10. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

Lp	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	Nie dotyczy
2	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego

VII. Bufory kapitałowe – art. 440

Na dzień 31 grudnia 2018 r. stosowane były bufory kapitałowe

Lp	Rodzaj buforu	Wartość buforu
1	Bufor antycykliczny (<i>art. 83 oraz 96 Ustawy z 5 sierpnia 2015r o nadzorze makroostrożnościowym...</i>)	0%
2	Bufor zabezpieczający (<i>Ustawa z 5 sierpnia 2015r o nadzorze makroostrożnościowym...</i>)	2,5%
3	Bufor ryzyka systemowego (rozporządzenie MF z 1 września 2017r.)	3%

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

1. Należności przeterminowane to należności przeterminowane o ponad 30 dni, dla których przeterminowana kwota przekracza 500 zł w przypadku klas ekspozycji kredytowych. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości i dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.
2. Należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy „zagrożone”, w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, i „stracone”. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.
3. Wysokość rezerw celowych od ekspozycji kredytowych nalicza się w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane

z działalnością banków (tekst jednolity: Dz. U. z dnia 23 października 2017 r., poz. 1965) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych. Podstawę tworzenia rezerw w Banku pomniejsza się o nierozliczone prowizje.

4. Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, gdyż działa na terenie jednolitym pod względem ekonomicznym i gospodarczym określonym w Statucie Banku i zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego.
5. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2018 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	15 235,96
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	21 202,17
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	984,45
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	74 361,88
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	38 444,41
8	Ekspozycje detaliczne	15 606,13
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	107 709,67
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	492,23
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0,00
15	Ekspozycje kapitałowe	1 399,70
16	Inne pozycje	5 914,15
	Suma	281 350,75

6. Struktura zaangażowania brutto Banku wobec poszczególnych sektorów lub według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji:

- 1) Strukturę zaangażowania brutto Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela

Lp.	Typ kontrahent	Wartość
1	Banki	73 686,82
	Należności normalne	73 686,82
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	0

	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3	Pomocnicze instytucje finansowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4	Instytucje ubezpieczeniowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	73 686,82

2) Strukturę zaangażowania brutto Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta oraz w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	19 550,73
	Należności normalne	19 550,73
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3	Przedsiębiorcy indywidualni	52 470,28
	Należności normalne	51 328,64
	Należności pod obserwacją	35,35
	Należności zagrożone	1 106,29
4	Osoby prywatne	52 655,91
	Należności normalne	52 378,23
	Należności pod obserwacją	85,32
	Należności zagrożone	192,36
5	Rolnicy indywidualni	19 558,65
	Należności normalne	19 305,01
	Należności pod obserwacją	63,40
	Należności zagrożone	190,24
6	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	469,28
	Należności normalne	469,28
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym	144 704,85

3) Strukturę zaangażowania brutto Banku wobec sektora budżetowego w rozbiu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
	Należności normalne	17 901,48
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	17 901,48

4) Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela

Lp.	Branże	Wartość
1	Przetwórstwo przemysłowe w tym należności zagrożone	14 778,35 0,00
2	Handel hurtowy i detaliczny w tym należności zagrożone	34 694,46 163,82
3	Obsługa rynku nieruchomości w tym należności zagrożone	11 109,50 0,00
4	Budownictwo w tym należności zagrożone	11 743,79 0,00
5	Transport i gospodarka magazynowa w tym należności zagrożone	3 387,47 33,23
6	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w tym należności zagrożone	20 115,61 148,54
7	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną w tym należności zagrożone	0,00 0,00
8	Informacja i komunikacja w tym należności zagrożone	0,00 0,00
9	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna w tym należności zagrożone	814,27 0,00
10	Administracja publiczna i obrona narodowa w tym należności zagrożone	21 028,23 0,00
11	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi w tym należności zagrożone	3 197,36 34,58
12	Górnictwo i wydobywanie w tym należności zagrożone	0,00 0,00
13	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna w tym należności zagrożone	463,42 0,00
14	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami w tym należności zagrożone	47,69 0,00
15	Działalność związana z kulturą, rozrywką, rekreacją w tym należności zagrożone	3 922,59 0,00
16	Edukacja w tym należności zagrożone	79,19 0,00
17	Pozostałe usługi w tym należności zagrożone	529,15 0,00
18	Osoby fizyczne w tym należności zagrożone	36 401,73 1 121,72
	Razem zaangażowanie w tym należności zagrożone	162 312,81 1 501,89

7. Strukturę ekspozycji według podmiotów i okresów wymagalności na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela

Typ podmiotu	Do 1 tygodnia	Od 1 tyg. Do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy
Sektor finansowy	33 019,15	46 029,43	0,00	0,00	0,00
Sektor niefinansowy	1 030,77	2 380,65	4 367,58	16 013,70	9 859,18
Budżet	0,00	35,40	718,89	1 787,54	1 477,79
Razem	34 049,92	48 445,48	5 086,47	17 801,24	11 336,97

Typ podmiotu	1-2 lata	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Pow. 20 lat
Sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sektor niefinansowy	13 320,91	30 788,54	35 220,01	31 234,28	3 425,48
Budżet	2 705,57	7 261,83	3 303,83	0,00	0,00
Razem	16 026,48	38 050,37	38 523,84	31 234,28	3 425,48

8. Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości, według stanów na dzień 31.12.2018 i 31.12.2019r. przedstawia poniższa tabela

Lp	Kategoria należności	2018	2019
1	Należności normalne	137 223,14	159 475,19
	Kredyty w rachunku bieżącym	19 841,62	21 025,93
	Pozostałe kredyty i inne	118 386,89	139 684,71
	Rezerwy celowe	158,52	168,67
	Korekta wartości	1 133,78	1 284,07
	Odsetki	286,93	217,29
2	Należności pod obserwacją	337,74	179,57
	Kredyty pod obserwacją	343,73	182,07
	Rezerwy celowe	5,08	2,70
	Korekta wartości	4,88	1,79
	Odsetki	3,97	1,99
3	Należności zagrożone	791,68	352,72
	Kredyty zagrożone	1 117,88	1 488,89
	Rezerwy celowe	384,16	1 176,35
	Korekta wartości	12,13	4,45
	Odsetki	70,09	44,63
	Razem należności	138 352,56	160 007,48

X. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

1. Składnik aktywów traktowany jest jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
2. Na dzień 31 grudnia 2019r. aktywa obciążone zgodnie z EBA/GL/2014/03 w Banku nie wystąpiły. Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XI. Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy. W roku 2019 Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b	nie dotyczy
2	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

XIII. Ekspozycja na ryzyko płynności

1. Zasady zarządzania ryzykiem płynności, w tym podział kompetencji, metody pomiaru oraz monitorowania poziomu płynności, metody ograniczania ryzyka utraty płynności, awaryjne plany działania, zostały zawarte w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Niemcach”.
2. Proces zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku zawiera następujące elementy:
 - 1) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
 - 2) zarządzanie płynnością bieżącą,
 - 3) sterowanie płynnością krótko i długoterminową,
 - 4) pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów,
 - 5) reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
 - 6) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
 - 7) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.
3. Bank w ramach utrzymania płynności wykonuje następujące czynności:
 - 1) utrzymywanie rezerwy obowiązkowej na poziomie wymaganym przez NBP,
 - 2) lokowania nadwyżek środków finansowych w BPS,
 - 3) dokonywanie zasileń i odprowadzeń gotówki.
4. W celu ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszczał do sytuacji ich przekraczania były następujące limity regulacyjne:
 - 1) nadzorcze miary płynności,

2) limit wskaźnika LCR.

Miara	Limit minimalny wewnętrzny	Wartość na 31.12.2019
Luka płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) - B5)$	➤ 0,00	59 784
Współczynnik płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) / B5)$	➤ 1,03	3,53
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi $(B1 / A5)$	➤ 2,00	3,87
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi $((B1 + B2) / (A5 + A4))$	➤ 1,03	1,2
LCR	110%*	277%

*limit na 2018r Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013

5. Bank wprowadził również limity luki niedopasowania, które ustalają pożądaną wielkość wskaźnika płynności skumulowanej w poszczególnych przedziałach czasowych. Wysokość limitów została ustalona zgodnie z regułą, że w krótkich okresach czasu Bank powinien zapewniać pokrycie aktywami zobowiązań, natomiast w długich okresach czasu bank powinien posiadać wystarczającą wielkość pasywów długoterminowych do sfinansowania aktywów długoterminowych. Przyjęcie takich zasad zostało również odzwierciedlone w nadzorczych normach płynności. Na koniec 2019 roku limity luki nie zostały przekroczone

6. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych

- 1) wrażliwości – w oparciu o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
- 2) scenariuszowe – w oparciu o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności,
- 3) odwrócone – w oparciu o które wykonywane są doraźne analizy problemów.

XIV. Ekspozycja na ryzyko operacyjne– art. 446

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019 wynosi 1 163,95 tys. zł. Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych, a kapitałem regulacyjnym z tytułu ryzyka operacyjnego.

2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku podane są w poniższej tabeli.

Lp.	Kategoria	Ilość zdarzeń [szt.]	Straty potencjalne
1	Oszustwa wewnętrzne	0	0
2	Oszustwa zewnętrzne	0	0

3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	0	0
4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0	0
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0
6	Zakłócenia działalności i błędy systemów	0	0
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0	0
8	Suma	0	0

Ogółem straty operacyjne w roku 2019 wyniosły 0,00 tys. zł., straty odzyskane 0,0 tys. zł., straty operacyjne 0,00 tys. zł.

3. W 2019 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, stanowiących zagrożenie dla funkcjonowania Banku.

4. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.

5. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników. W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego Bank stosuje ubezpieczenia oraz tworzy plany awaryjne i plany zachowania ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.

XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

1. Bank stosuje zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku poz. 2342, z późn. zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 329), w tym: zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych.

2. Wykaz papierów kapitałowych w aktywach Banku

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego	Wartość godziwa	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019r
1	Instrumenty będące przedmiotem obrotu giełdowego	0	0
2	Niepubliczne papiery kapitałowe	0	0
3	Akcje BPS S.A.	1 197,50	1 197,50
4	Udziały w GS SCH Niemce	0,2	0,2

3. Bank posiada wyłącznie instrumenty finansowe Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., które mają charakter strategiczny wynikający z przynależności Banku do Zrzeszenia BPS. Wartość bilansowa została wyceniona według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. W 2019 roku Bank nie posiadał papierów kapitałowych do zbycia, nie było zrealizowanych zysków ani strat z tytułu sprzedaży i likwidacji, w ujęciu skumulowanym, ekspozycji nieuwzględnionych w portfelu handlowym, nie wystąpiły również niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny.

XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej;
2. Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Banku. Celem strategicznym polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian zewnętrznych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku oraz zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.
3. Strategia Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:
 - 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
 - 2) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
 - 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym, ryzykiem opcji klienta i ryzykiem krzywej dochodowości,
 - 4) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów.
4. Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych, uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.
5. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.
6. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z kwartalną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co kwartał Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
7. Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej, wyniki testów warunków skrajnych.
8. Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych:

Rodzaj limitu	Dotychczasowy limit	Próg ostrzegawczy	Osiągnięta wielkość limitu [%]		
			max	min	średni
1. LIMIT NIEDOPASOWANIA LUKI: Luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów	15%	13,5	10,2	9,7	9,9
2. Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych [+ / - 100pb]	15%	13,5	4,7	3,6	4,2

3. Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w relacji do funduszy własnych [+/-100pb]	15%	13,5	3,8	2,8	3,3
4. Zmiana wartości ekonomicznej banku w relacji do funduszy własnych [+ / - 200 p.b.]	5%	4,5	2,4	2,1	2,3
5. Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do wyniku odsetkowego [+ / - 100pb]	25%	22,5	18,1	15,2	16,6
6. Luka niedopasowania powyżej 1 roku do 2 lat w relacji do funduszy własnych	15%	13,5	-	-	-
7. Luka niedopasowania powyżej 2 lat do 5 lat w relacji do funduszy własnych	15%	13,5	-	-	-
8. Luka niedopasowania powyżej 5 lat w relacji do funduszy własnych	10%	9	-	-	-
9. Straty z tytułu aktywów i pasywów z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy – ryzyko krzywej dochodowości	3%	2,7	-	-	-
10. Straty z tytułu ryzyka opcji klienta w relacji do funduszy własnych	3%	2,7	0,3	0,1	0,2
11. Rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną (min.)	Min 1,2%	1,32	1,2	1,3	1,3
12. Poziom zobowiązań pozabilansowych w aktywach oprocentowanych	15%	X	13,70	8,0	11,6
13. Udział kredytów spłaconych przed terminem w sumie kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją	3%	X	0,9	0,1	0,4
14. Udział depozytów zerwanych przed terminem w depozytach ogółem	3%	X	0,6	0,1	0,4

9. W ramach ryzyka stopy procentowej przeprowadzane są testy warunków skrajnych dla zaistnienia np. w sytuacji:
zmiany stóp procentowych o 200 p.b. i jej wpływu na wynik odsetkowy i tym samym na wynik finansowy.

XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Bank Spółdzielczy w Niemcach nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

1. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Niemcach została wprowadzona Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 25/2017 dnia 20.04.2017r. i spełnia wymagania: Ustawy Prawo bankowe, Rozporządzenia 575/2013 UE, Dyrektywy 2013/36/UE oraz Rozporządzenia delegowanego 604/2014UE.
2. Rada Nadzorcza omawia zagadnienia polityki wynagrodzeń raz w roku i przedstawia je na Zebraniu Przedstawicieli. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń oraz nie korzystano z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
3. Zgodnie z zapisami rozporządzenia 604/2014 UE, w Banku, dokonano analizy pod kątem wpływu na profil ryzyka takich stanowisk jak:
 - 1) Prezes Zarządu;
 - 2) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych;
 - 3) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo – księgowych, Główny Księgowy;
 - 4) Wiceprezes Zarządu ds. informatyki;
 - 5) Dyrektorzy Oddziałów;

- 6) Kierownik Filii;
- 7) Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności;
4. Z w/w osób zmiennymi składnikami wynagrodzeń objęty został tylko Zarząd Banku, gdyż Bank posiada nieskomplikowaną strukturę organizacyjną, lokalny zasięg działania, jak również proste produkty bankowe i poziom kapitału własnego ograniczający akcję kredytową. Żaden pracownik nie posiada samodzielnego pełnomocnictwa do podejmowania istotnych decyzji finansowych a wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd kolegialnie.
5. Na system wynagrodzeń członków Zarządu składają się wynagrodzenia stałe – wynagrodzenie zasadnicze i wynagrodzenie zmienne – premia roczna, której wypłata uzależniona jest od oceny efektów pracy poszczególnych Członków Zarządu. Do zmiennych składników wynagrodzenia nie zalicza się nagród jubileuszowych, odpraw i rekompensat z tytułu zakończenia stosunku pracy, a także innych świadczeń nie uzależnionych od oceny efektów pracy.
6. Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, w terminie oceny wykonania Strategii działania, w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.
7. Wyniki oceny efektów pracy członków Zarządu w danym okresie, wyrażane są w formie uchwały Rady Nadzorczej.
8. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach **(kryterium ilościowe)** w odniesieniu do założeń Strategii działania:
 - 1) zysk netto,
 - 2) zwrot z kapitału własnego (ROE),
 - 3) jakość portfela kredytowego,
 - 4) współczynnik kapitałowy,
 - 5) wskaźnik płynności LCR,
 - 6) wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznana utrata wartości rezerwami celowymi.
9. Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych w ust. 8 wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania na dany okres. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie wskaźników wymienionych w ust. 8 był zrealizowany co najmniej w 90%.
10. Zmienne składniki wynagrodzenia są rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty. Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania (premier) w ocenianym okresie przedstawia się następująco:

Rok	2016	2017	2018
Łączny koszt wypłaconej premii dla Zarządu	109 091,92 zł	141 677,17 zł	174 155,17 zł
Wynik finansowy brutto	2 344 744,11 zł	2 574 895,75 zł	2 394 869,40 zł
Udział procentowy wypłaconej premii w wyniku brutto	4,65%	5,50%	7,27%

11. Stosunek zmiennego wynagrodzenia do stałego wynagrodzenia u pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku nie może przekraczać 100% . Bank, zgodnie

z §25 ust. 2 pkt 4 lit. b Rozporządzenia, może podwyższyć wskaźnik do 200 % za zgodą Zebrania Przedstawicieli i po powiadomieniu Komisji Nadzoru Finansowego.

12. Wynagrodzenie całkowite jest adekwatne i uwzględnia cele Polityki, a proporcje pomiędzy stałym wynagrodzeniem a wynagrodzeniem zmiennym umożliwiają prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzeń. Łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane pracownikom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, nie ogranicza zdolności Banku.
13. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
 - 1) uzyskane absolutorium w okresie oceny,
 - 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
 - 3) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
14. Premia roczna mająca charakter zmiennego wynagrodzenia wypłacana jest na podstawie uchwały Rady Nadzorczej po uzyskaniu pozytywnej oceny efektów pracy przez każdego członka Zarządu oraz Zarządu jako organu kolegialnego.
15. Premia roczna wypłacana jest w formie pieniężnej, niezwłocznie po jej przyznaniu, nie później niż do 30 czerwca, jednorazowo bez stosowania odroczenia.
16. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia w 2019 roku, z podziałem na obszary przedsiębiorstwa oraz wynagrodzenie stałe i zmienne przedstawia się w następujący sposób:

	Zarząd – 4 osoby
Zarządzanie Bankiem	635,45 tys. zł.
Wynagrodzenie stałe	482,05 tys. zł.
Wynagrodzenie zmienne	153,40 tys. zł.
Liczba osób uzyskujących odprawy	0
Wartość odpraw	0
Najwyższa wypłata odprawy	0

17. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym - 0

XIX. Dźwignia finansowa – art. 451

Bank w 2019 r. nie posiadał odrębnych zasad zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni, gdyż zostało ono określone Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego i oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Niemczech. Wynika to z faktu, że bank stosuje metodę standardową dla wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, stąd odpowiedni poziom współczynnika kapitałowego zapewnia również odpowiedni poziom wskaźnika dźwigni finansowej. Ponadto bank posiada

stabilne fundusze własne, nie ma portfela handlowego (wyłącznie instrumenty finansowe BPS S.A. o charakterze strategicznym), co powoduje, że ryzyko dźwigni finansowej ma niski wymiar jakościowy i ilościowy. Zarządzanie ryzykiem dźwigni finansowej odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego. Limit wskaźnika dźwigni ustalony został na poziomie minimum 4% i wyniósł na dzień 31.12.2019r. 9,87%.

XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Bank Spółdzielczy w Niemcach nie stosuje metody IRB w ryzyku kredytowym.

XXI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.

2. Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi.

3. W ramach procedur regulujących kwestie kredytowe i zabezpieczeń Bank wprowadził Instrukcję kredytowania jednostek samorządu terytorialnego, Instrukcja udzielania kredytu na kolektory słoneczne z dopłatą NFOŚiGW, Instrukcja udzielania kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie klientom indywidualnym, Instrukcję - podręcznik udzielania kredytów dla klientów instytucjonalnych, Instrukcję prowadzenia monitoringu ekspozycji kredytowych klientów indywidualnych, Instrukcję zasady zabezpieczania wierzytelności, Instrukcję oceny zdolności kredytowej klientów indywidualnych. Zabezpieczenie ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu przysługującej mu w stosunku do klienta wierzytelności, w razie gdyby nie dokonał on spłaty tej wierzytelności w terminie ustalonym w umowie. Zabezpieczenie winno być ustanowione nie wcześniej niż data zawarcia umowy, na podstawie której zaciągnięte jest zobowiązanie klienta. Bank dokonuje oceny realności wartości przyjętych zabezpieczeń w stosunku do zaangażowania kredytowego oraz ich koryguje i aktualizuje w zależności od stopnia adekwatności zabezpieczeń. Podejmując decyzję o przyjęciu prawnej formy zabezpieczenia kredytu Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia ekspozycji kredytowych. Zabezpieczenie podlega wycenie w momencie rozpatrywania wniosku kredytowego oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

4. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez daną instytucję.

5. Bank stosuje w szczególności następujące formy zabezpieczeń:

- 1) blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- 2) gwarancja,
- 3) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- 4) hipoteka pozostała,
- 5) kaucja,
- 6) poręczenie według prawa cywilnego,
- 7) przelew (cesja) wierzytelności,
- 8) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- 9) przystąpienie do długu,
- 10) ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe,
- 11) weksel własny i poręczenie wekslowe (awal),
- 12) zastaw rejestrowy,
- 13) pozostałe zabezpieczenia.

6. Bank może również stosować inne zabezpieczenia, przewidziane przepisami prawa oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym, i stosować przy ich ustanawianiu i wykonywaniu wzory pism niewymienione w załącznikach do instrukcji, pod warunkiem zaakceptowania ich treści przez Zarząd Banku.

7. Bank ustala zabezpieczenia w porozumieniu z ustanawiającym biorąc pod uwagę między innymi:
- 1) rodzaj i wysokość zobowiązania oraz okres na jaki środki zostają przekazane;
 - 2) status prawny ustanawiającego;
 - 3) sytuację finansową i gospodarczą ustanawiającego oraz podmiotów powiązanych z nim kapitałowo lub organizacyjnie;
 - 4) istnienie powiązań organizacyjnych lub gospodarczych pomiędzy kredytobiorcą a ustanawiającym będącym osobą trzecią;
 - 5) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z przekazaniem środków;
 - 6) cechy danego zabezpieczenia wynikające z dotyczących go przepisów prawa oraz umów;
 - 7) ustanowienie zabezpieczenia (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku);
 - 8) przewidywany nakład pracy Banku oraz związane z ustanowieniem zabezpieczenia koszty Banku oraz klientów Banku;
 - 9) realną możliwość oraz długość przewidywanego terminu pełnego zaspokojenia roszczeń Banku z przyjętego zabezpieczenia;
 - 10) istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia (w przypadku zabezpieczeń rzeczowych) oraz zadłużenie ustanawiającego (w przypadku zabezpieczenia osobistego);
 - 11) rynkową wartość zabezpieczenia;
 - 12) realną możliwość zaspokojenia się Banku z proponowanych zabezpieczeń w trakcie postępowania egzekucyjnego lub upadłościowego.
8. Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa.
9. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.
10. Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego.
11. W celu ograniczenia oraz dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank Spółdzielczy w Niemcach wprowadził procedury dotyczące zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, w ramach których określił limity zaangażowań wobec:
- 1) podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązaniem z bankiem (Art. 71 pkt 1). 395CRR – 20% funduszy własnych a w szczególnych przypadkach do 24% FW,
 - 2) członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska 20% kapitałów Tier I.
12. Ponadto Bank określił limity ostrożnościowe zaangażowań w:
- 1) pojedyncze podmioty lub podmioty powiązane kapitałowo i organizacyjnie,
 - 2) jednorodny instrument finansowy (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym)
 - 3) rodzaje zabezpieczania
 - 4) podmioty tej samej branży
 - 5) jednostki samorządu terytorialnego.
13. Szczegółowe wartości limitów w ramach poszczególnych grup koncentracji oraz wykorzystanie obowiązujących limitów na dzień 31.12.2019 r. przedstawiono w Załączniku nr 3.

XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy

XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy

Załącznik nr 1

1. Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

- 1) Bank Spółdzielczy w Niemcach prowadzi proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. W tym celu w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykami.
- 2) Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykami w Banku należy:
 - a) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
 - b) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
 - c) pomiar i monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
 - d) szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie zidentyfikowanego ryzyka.
 - e) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
 - f) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
 - g) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Niemcach,
 - h) raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi BS Niemce oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej BS Niemce,
 - i) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w BS Niemce,
 - j) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą BS Niemce wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

3) Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej (ryzyko rynkowe),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko kapitałowe,

- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko biznesowe,
- ryzyko walutowe (ryzyko rynkowe).

Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymanie płynności bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej Banku, rozwijanie działalności handlowej oraz inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, postanowień nadzorczych rekomendacji oraz norm płynności i adekwatności kapitałowej, zwiększenie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów oraz wdrażanie rozwiązań wspomagających zarządzanie w sytuacjach kryzysowych zagrożenia płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach niezagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku, utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany oraz prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.

Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest osiągnięcie możliwie najwyższych standardów zarządzania ryzykiem poprzez optymalizację efektywności gospodarowania tj. zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne, utrzymanie bezpieczeństwa Banku i jego zasobów na akceptowalnym poziomie.

Ryzyko koncentracji

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji jest dążenie do poprawy wskaźników koncentracji, w celu utrzymywania ich na poziomie nie przekraczającym ustalonych limitów, utrzymanie profilu ryzyka koncentracji w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany, prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka koncentracji w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami oraz wyznaczenie limitów nie zezwalających na zaangażowanie powyżej akceptowanego poziomu ryzyka.

Ryzyko kapitałowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym jest utrzymywanie optymalnego wyniku finansowego w kolejnych latach i przekazywanie go na fundusz zasobowy, sukcesywne zwiększanie funduszy własnych oraz utrzymywanie ich na poziomie zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku oraz utrzymanie współczynników kapitałowych (przed uwzględnieniem buforów kapitałowych) na poziomie co najmniej:

- a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 10,0% w roku 2019;
- b) współczynnik kapitału Tier I – 11,5% w roku 2019;
- c) łączny współczynnik kapitałowy – 13,5% w roku 2019;

Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Ryzyko biznesowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym jest kontynuowanie działalności z założeniem zrównoważonego rozwoju, monitorowanie zaangażowania Banku w instrumenty finansowe mogące nieść za sobą ryzyko dla działalności, prowadzenie działań mających na celu prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami w celu ustalenia optymalnego wyniku finansowego oraz zabezpieczenie ryzyka cyklu gospodarczego jak również opracowywanie planu finansowego biorącego pod uwagę zarządzanie wszystkimi istotnymi ryzykami.

Ryzyko walutowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest obsługa klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych, zapewnienie klientom kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych, za pośrednictwem Banku Zrzeszającego, minimalizowanie ryzyka walutowego. Cele realizowane są poprzez: dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku, prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku, niedokonywanie transakcji walutowych w walutach niewymienialnych.

- 2. Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacja na temat jej uprawnień i zadań lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie**
 - 1) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).

- 2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
- 3) **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka pełni Prezes Zarządu.
- 4) Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”
- 5) **Zespół Ryzyk i Analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. Skład i szczegółowe zadania Zespołu określa „Regulamin działania Zespołu Ryzyk i Analiz.
- 6) **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Sprawowany jest przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w zakresie oceny systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową, na podstawie odpowiedniej umowy.
- 7) **System kontroli wewnętrznej** to powołana przez Bank funkcja kontroli, komórka ds. kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności oraz audyt wewnętrzny,
- 8) **Pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

3. Zakres i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka

- 1) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej jest sformalizowany w „Instrukcji System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Niemcach”. Instrukcja definiuje częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów dotyczących ryzyk występujących w działalności banku uwzględniając ich istotność, i stopień narażenia Banku na ryzyka. System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:
 - a) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
 - b) profilu ryzyka;
 - c) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
 - d) wyników testów warunków skrajnych;
 - e) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
- 2) Monitorowanie ryzyka odbywa się cyklicznie z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Podstawę tworzenia informacji zarządczej stanowią źródła

wewnętrzne oraz pierwotne i wtórne źródła zewnętrzne zarówno instytucjonalne jak i rynkowe. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

4. Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko

- 1) Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku i obejmują wszystkie ryzyka uznane za istotne.
- 2) Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej a przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych i ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku.
- 3) Wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) ustala się w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wymogi nadzorcze;
 - b) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
 - c) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
 - d) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
 - e) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.
- 4) Aktualizacja wielkości limitów wewnętrznych odbywa się na wniosek Zespołu Ryzyk i Analiz po uzyskaniu wyników corocznego przeglądu zarządczego ryzyk lub w każdym uzasadnionym przypadku.
- 5) Monitorowanie przestrzegania limitów wewnętrznych odbywa się nie rzadziej niż raz w miesiącu dla ryzyka płynności i nie rzadziej niż raz w kwartale dla pozostałych ryzyk.
- 6) Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, określają warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych. O przekroczeniu limitów Zarząd banku informowany jest na bieżąco.
- 7) Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Załącznik nr 2

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Niemcach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Niemce, dn. 27 lipca 2020r.

sporządził: Piotr Grodzicki, Paweł Michoń

zatwierdził: Zdzisław Siwek

Zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu dnia: 30.07.2020r.

1. Zdzisław Siwek - Prezes Zarządu
2. Anna Wójtowicz - Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych, Główny Księgowy
3. Wojciech Łuczyński - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych
4. Artur Siwek – Wiceprezes ds. informatyki

Załącznik nr 3

Informacja na temat profilu ryzyka

Wykorzystanie limitów na dzień analizy

a) Ryzyko kredytowe i koncentracji zaangażowań

Wyszczególnienie	Kształtowanie się wskaźników				Limit ostrożnościowy obowiązujący	Propozycja limitu ostrożnościowego
	2019-03-31	2019-06-30	2019-09-30	2019-12-31		
Wskaźniki podlegające limitowaniu ostrożnościowemu						
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) (%)	18,02	17,42	16,36	16,26	10,00	
Współczynnik kapitału Tier I (%)	18,02	17,42	16,36	16,26	11,50	
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	18,02	17,42	16,36	16,26	13,50	
Wskaźnik dźwigni finansowej (Leverage Ratio) [%]	10,94	10,60	10,17	9,87	5	
Kredyty i pożyczki - wg wartości bilansowej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	61,40	62,87	63,54	61,26	75	
Kredyty preferencyjne - wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki - wg wartości nominalnej [%]	4,80	4,44	3,96	3,67	20	
Kredyty i pożyczki zagrożone - wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki - wg wartości nominalnej [%]	0,76	0,72	0,68	0,92	3	
Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi [%]	33,72	46,76	76,36	79,25	30	
Wskaźnik pokrycia należności poniżej standardu rezerwami celowymi [%]	20,00	20,00	20,00	20,00		
Wskaźnik pokrycia należności wątpliwych rezerwami celowymi [%]	50,00	50,00	50,00	50,00		
Wskaźnik pokrycia należności straconych rezerwami celowymi [%]	100,00	47,91	78,70	100,00		
Wskaźnik pokrycia należności z tytułu kredytów i pożyczek zagrożonych rezerwami celowymi [%]	33,72	46,76	76,36	79,25	30	
Wskaźnik pokrycia należności z tytułu kredytów i pożyczek poniżej standardu rezerwami celowymi [%]	20,00	20,00	20,00	20,00		
Wskaźnik pokrycia należności z tytułu kredytów i pożyczek wątpliwych rezerwami celowymi [%]	50,00	50,00	50,00	50,00		
Wskaźnik pokrycia należności z tytułu kredytów i pożyczek straconych rezerwami celowymi [%]	100,00	47,91	78,70	100,00		
Suma dużych zaangażowań (ekspozycji) w stosunku do funduszy własnych - kapitału uznanego Banku	178,13	191,55	201,22	196,06	300	
Wskaźniki struktury aktywów wg. wartości bilansowej [%]						
Kasa	1,31	1,11	1,07	1,21	2	
Należności od Banku Centralnego	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Należności od podmiotów finansowych	22,28	33,32	27,93	28,22	25	35
Należności od podmiotów niefinansowych	53,54	54,60	56,27	54,41	75	

Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	7,86	8,27	7,27	6,86	30	
Papiery wartościowe	12,89	0,66	5,34	7,46	20	
Aktywa trwałe	1,55	1,49	1,44	1,36	3	
Pozostałe aktywa	0,56	0,55	0,68	0,49	3	
Wskaźniki struktury posiadanego portfela instrumentów finansowych						
Papiery wartościowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu emitowane przez instytucje rządowe oraz bank centralny	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Papiery wartościowe z prawem do kapitału	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Papiery wartościowe bez prawa do kapitału	100,00	100,00	100,00	100,00	100	
Bony skarbowe	0,00	0,00	0,00	0,00	20	
Obligacje skarbowe i NBP	0,00	0,00	0,00	0,00	20	
Obligacje komercyjne i komunalne	0,00	0,00	0,00	16,95	20	
Bony pieniężne NBP	94,78	0,00	88,18	74,90	100	
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych i certyfikaty inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	20	
Pozostałe papiery wartościowe bez prawa do kapitału nie dopuszczone do publicznego obrotu	5,22	100,00	11,82	8,15	10	20
Wskaźniki struktury portfela kredytowego wg podmiotów						
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla podmiotów finansowych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla przedsiębiorstw i spółek państwowych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	9,28	10,83	11,41	12,04	15	20
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla rolników indywidualnych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	14,59	14,13	13,12	12,03	45	30
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla przedsiębiorstw indywidualnych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	32,21	31,49	32,82	32,28	45	
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla osób prywatnych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	30,98	30,31	31,10	32,37	40	45
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla instytucji niekomercyjnych dział. na rzecz gosp. domowych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,30	0,27	0,30	0,29	2	
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla podmiotów sektora rządowego - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Udział kredytów i pożyczek udzielonych dla podmiotów samorządowych - wg wartości	12,65	12,97	11,25	10,98	30	

Wskaźniki struktury portfela kredytowego wg produktów						
Udział kredytów w rachunkach bieżących w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	17,20	17,77	15,77	12,95	20	
Udział kredytów w ROR w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,09	0,07	0,06	0,07	2	
Udział kredytów gotówkowych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,22	0,21	0,18	0,15	2	
Udział kredytów na cele konsumpcyjne - gotówkowe, sezonowe, na zakup pojazdów w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	7,06	6,78	6,81	6,89	10	
Udział kredytów na cele konsumpcyjne - ratalne w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Udział kredytów w rachunku karty kredytowej w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Udział kredytów obrotowych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	17,59	18,37	18,90	19,46	25	
Udział kredytów inwestycyjnych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	30,30	29,93	30,83	31,98	65	50
Udział kredytów udzielonych na nieruchomości mieszkaniowe w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	23,60	23,24	24,04	25,27	25	40
Udział kredytów udzielonych na nieruchomości w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	3,94	3,63	3,41	3,23	20	
Udział kredytów udzielonych na usuwanie skutków powodzi, osuwisk ziemnych i huraganów w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Udział kredytów studenckich w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Udział kredytów udzielonych na pozostałe cele w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	2	

Wskaźniki koncentracji branżowej portfela kredytowego						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18,34	17,36	16,41	15,98	50	
Górnictwo i wydobywanie	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Przetwórstwo przemysłowe	11,35	11,42	10,81	11,74	20	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,00	0,04	0,04	0,04	2	
Budownictwo	8,22	7,85	10,75	9,33	15	
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	26,95	26,15	24,60	27,55	35	
Transport i gospodarka magazynowa	3,98	3,91	3,61	2,69	15	
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	2,97	2,69	2,53	2,54	10	

gastromicznymi						
Informacja i komunikacja	0,00	0,00	0,00	0,00	10	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4,59	6,17	7,40	8,82	15	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,68	0,64	0,62	0,65	2	
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1,96	1,71	1,63	2,49	5	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	17,31	18,70	17,74	14,21	35	
Edukacja	0,08	0,07	0,06	0,06	2	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,41	0,38	0,37	0,37	2	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,72	2,52	3,03	3,12	10	
Pozostała działalność usługowa	0,43	0,38	0,41	0,42	5	
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Wskaźniki koncentracji tego samego rodzaju zabezpieczenia otrzymanego lub zabezpieczenia dostarczonego przez tego samego dostawcę						
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Gwarancja	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	31,64	31,96	33,43	35,78	40	
Hipoteka pozostała	40,57	39,12	39,28	40,98	50	
Kaucja	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Poręczenie według prawa cywilnego	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Przelew (cesja) wierzytelności	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	0,88	0,80	0,73	0,60	15	
Przystąpienie do długu	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0	
Weksel własny i poręczenie wekslowe (awal)	22,67	24,45	23,19	19,35	60	40
Zastaw rejestrowy	4,24	3,67	3,36	3,29	15	
Pozostałe zabezpieczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Wskaźniki ograniczające ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych						
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym wg wartości nominalnej	2,67	2,71	3,26	2,21	15	10
Detaliczne ekspozycje kredytowe zagrożone – wg wartości nominalnej / detaliczne ekspozycje kredytowe ogółem – wg wartości nominalnej	0,15	0,11	0,09	0,53	3	
Wskaźniki struktury produktowej portfela detalicznych ekspozycji kredytowych – wg wartości nominalnej						
Udział kredytów w ROR	3,44	2,76	1,93	3,11	10	
Udział kredytów gotówkowych	8,25	7,86	5,65	6,68	20	

Udział kredytów na cele konsumpcyjne - gotówkowe, sezonowe, na zakup pojazdów	31,40	32,79	33,50	24,65	40	
Udział kredytów na cele konsumpcyjne - ratalne	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Udział kredytów w rachunku karty kredytowej	0,00	0,00	0,00	0,00	5	
Udział kredytów udzielonych na nieruchomości mieszkaniowe	56,92	56,59	58,92	65,56	75	
Udział kredytów udzielonych na nieruchomości komercyjne i pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	10	
Udział kredytów udzielonych na usuwanie skutków powodzi, osuwisk ziemnych i huraganów	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Udział kredytów studenckich	0,00	0,00	0,00	0,00	2	
Udział kredytów udzielonych na pozostałe cele	0,00	0,00	0,00	0,00	10	
Wskaźniki ograniczające ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie						
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie – wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	76,49	74,85	76,25	79,44	85	90
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach mieszkaniowych – wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	32,11	32,43	34,19	35,64	40	45
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych – wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	44,39	42,42	42,06	43,80	55	
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach mieszkaniowych – zagrożone – wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	0,07	0,06	0,04	0,11	2	
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych – zagrożone – wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	0,65	0,61	0,60	0,72	2	

c) Ryzyko płynności

Wyszczególnienie	Kształtowanie się wskaźników				Limit ostrożnościowy obowiązujący	Propozycja limitu ostrożnościowego
	2019-03-31	2019-06-30	2019-09-30	2019-12-31		
Wskaźniki płynności						
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	1,85	0,85	0,90	2,22	0,6	
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	2,39	1,75	1,51	2,20	1,0	
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,40	1,74	1,68	2,11	1,0	
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	2,45	1,91	1,69	2,00	1,0	

Wskaźnik płynności do 1 roku	2,95	2,14	1,85	2,20	1,0	
Wskaźnik płynności do 2 lat	3,30	2,41	2,09	2,47	1,0	
Wskaźnik płynności do 5 lat	4,03	2,98	2,59	3,10	1,0	
Wskaźnik płynności do 10 lat	4,79	3,57	3,11	3,73	1,0	
Wskaźnik płynności do 20 lat	5,35	3,96	3,49	4,20	1,0	
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	0,92	0,88	0,88	0,93	0,9	
Wskaźniki zabezpieczenia płynności						
Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	33,01	31,56	30,95	31,94	20	
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	455,77	333,01	234,73	247,58	100	
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	301,61	236,31	236,26	411,94	250	
Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	61,99	63,52	64,33	62,16	75	
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	10,94	13,35	13,10	7,75	15	
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej						
Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	79,88	77,84	74,21	74,82	50	
Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	7,24	9,48	13,18	12,90	30	
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	0,00	0,00	9,84	11,52	25	
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	0,00	0,00	0,00	0,00	10	
Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora	0,00	0,00	0,00	0,00	10	

finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]						
Wskaźniki finansowania aktywów						
Depozyty od Banków / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	140,54	137,46	135,85	141,14	10	
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	119,45	113,58	112,87	125,49	100	
Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	128,86	122,54	115,35	120,38	95	
Depozyty stabilne / Kredyty, skup. wierzytelności i zreal. gwarancje [%]	109,52	101,25	95,84	107,03	80	
Depozyty stabilne / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	13,63	13,40	13,51	13,38	70	
Wskaźniki finansowania aktywów długoterminowych						
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	212,34	207,37	187,73	183,94	110	
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem [%]	39,00	37,98	39,57	41,61	55	
Współczynniki miar nadzorczych						
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	4,70	3,50	2,91	3,53	1,03	
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	3,92	3,97	3,91	3,87	2,00	
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o	1,26	1,20	1,18	1,20	1,03	

ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi						
Wskaźniki miar nadzorczych płynności wynikające z rozporządzenia CRR						
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	534%	48%	226%	277%	110 %	
Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	150%	145%	143%	144%	brak	

d) Ryzyko stopy procentowej

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako %funduszy własnych	Próg ostrzegawczy	Osiągnięta wielkość limitu [%]		
			max	min	średni
1. LIMIT NIEDOPASOWANIA LUKI: Luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów	15%	13,5	10,2	9,7	9,9
2. Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych [+ / - 100pb]	15%	13,5	4,7	3,6	4,2
3. Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w relacji do funduszy własnych [+/-100pb]	15%	13,5	3,8	2,8	3,3
4. Zmiana wartości ekonomicznej banku w relacji do funduszy własnych [+ / - 200 p.b.]	5%	4,5	2,4	2,1	2,3
5. Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do wyniku odsetkowego [+ / - 100pb]	25%	22,5	18,1	15,2	16,6
6. Luka niedopasowania powyżej 1 roku do 2 lat w relacji do funduszy własnych	15%	13,5	-	-	-
7. Luka niedopasowania powyżej 2 lat do 5 lat w relacji do funduszy własnych	15%	13,5	-	-	-
8. Luka niedopasowania powyżej 5 lat w relacji do funduszy własnych	10%	9	-	-	-
9. Straty z tytułu aktywów i pasywów z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy – ryzyko krzywej dochodowości	3%	2,7	-	-	-
10. Straty z tytułu ryzyka opcji klienta w relacji do funduszy własnych	3%	2,7	0,3	0,1	0,2
11. Rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną (min.)	Min 1,2%	Min 1,32	1,2	1,3	1,3
12. Poziom zobowiązań pozabilansowych w aktywach oprocentowanych	15%	X	13,7	8,0	11,6
13. Udział kredytów spłaconych przed terminem w sumie kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją	3%	X	0,9	0,1	0,4
14. Udział depozytów zerwanych przed terminem w depozytach ogółem	3%	X	0,6	0,1	0,4

e) Ryzyko walutowe

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy własnych	OSIĄGNIĘTA WIELKOŚĆ LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Wskaźnik: całkowita pozycja walutowa / fundusze własne	2%	0,17	0,09	0,13	0,13	0,11

	Limit pozycji walutowej netto (w danej walucie)	WYKORZYSTANIE LIMITU [%]				
Wielkość pozycji walutowej netto EUR	20 000	50,01	28,09	39,5	40,52	26,22
Wielkość pozycji walutowej netto USD	10 000	-	-	-	-	-

f) ICAAP

Limity koncentracji	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy własnych	OSIĄGNIĘTA WIELKOŚĆ LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Limity branż						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	150%	88,46	81,70	83,06	80,87	76,07
Górnictwo i wydobywanie	10%	-	-	-	-	-
Przetwórstwo przemysłowe	50%	54,78	50,54	54,62	53,27	55,88
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	10%	-	-	-	-	-
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10%	-	-	-	-	-
Budownictwo	60%	33,94	36,62	33,95	52,99	44,41
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	180%	131,54	120,04	125,11	121,24	131,19
Transport i gospodarka magazynowa	40%	20,13	17,73	18,70	17,79	12,81
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	40%	14,58	13,22	12,89	12,46	12,09
Informacja i komunikacja	20%	-	-	-	-	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10%	-	-	-	-	-
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	40%	22,43	20,45	29,53	36,47	42,01

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10%	3,15	3,01	3,07	3,05	3,08
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	20%	9,51	8,71	8,20	8,06	11,84
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	140%	59,79	77,09	89,48	87,42	67,67
Edukacja	10%	-	0,37	0,31	0,31	0,31
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10%	2,08	1,85	1,82	1,8	1,75
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	30%	13,91	12,10	12,04	14,94	14,83
Pozostała działalność usługowa	10%	6,15	1,92	1,81	2,05	2,00
Limity zaangażowań w ekspozycje zabezpieczone tym samym rodzajem zabezpieczenia						
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	1%	-	-	-	-	-
Gwarancja	0%	-	-	-	-	-
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	200%	182,17	172,51	183,15	237,12	251,55
Hipoteka pozostała	260%	239,88	221,22	224,18	201,82	219,61
Kaucja	x					
Poręczenie według prawa cywilnego	0%	-	-	-	-	-
Przelew (cesja) wierzytelności	0%	-	-	-	-	-
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	20%	3,34	4,77	4,6	4,42	3,67
Przystąpienie do długu	0%	-	-	-	-	-
Ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe	0%	-	-	-	-	-
Weksel własny i poręczenie wekslowe (awal)	200%	116,29	123,58	140,15	140,01	118,75
Zastaw rejestrowy	40%	25,36	23,14	21,02	20,29	20,20
Pozostałe zabezpieczenia	0%	-	-	-	-	-
Limity zaangażowań w						

rodzaje kredytów						
Kredyty w rachunku bieżącym	120%	80,54	76,35	83,25	87,61	82,91
Kredyty w ROR	5%	0,61	0,50	0,43	0,38	0,42
Kredyty na cele konsumpcyjne - pozostałe	60%	43,29	39,71	40,05	42,22	43,18
Kredyty na cele konsumpcyjne - na zakup pojazdów	0%	-	-	-	-	-
Kredyty na cele konsumpcyjne - ratalne	0%	-	-	-	-	-
Kredyty w rachunku karty kredytowej	0%	-	-	-	-	-
Kredyty obrotowe	220%	155,70	162,37	170,99	166,75	166,75
Kredyty inwestycyjne - pozostałe	200%	148,09	135,69	143,70	141,01	145,59
Kredyty inwestycyjne na nieruchomości mieszkaniowe	180%	136,4	128,68	133,20	145,12	155,07
Kredyty inwestycyjne na nieruchomości komercyjne i pozostałe	40%	2,42	1,92	1,53	20,57	19,84
Kredyty udzielane na usuwanie skutków powodzi, osuwisk ziemnych i huraganów	5%	-	-	-	-	-
Kredyty studenckie	0%	-	-	-	-	-
Kredyty udzielone na pozostałe cele	0%	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe (bony pieniężne)	200%	146,62	107,52	0,0	44,23	55,21
Zaangażowanie kapitałowe (udziały w BPS)	7%	5,68	5,29	5,29	5,29	5,29
Inne należności (od innych banków)	25%	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	100%	83,93	96,94	120,48	122,91	76,57
Limity dużych ekspozycji kredytowych						
Duża jednostkowa ekspozycja kredytowa - liczona jako 10% funduszy własnych	10%	-	-	-	-	-
Wewnętrzny limit na sumę dużych ekspozycji - liczony jako X% funduszy własnych	300%	197,29	178,83	192,44	201,99	196,92
Limity koncentracji geograficznej						

Powiat lubelski	550%	454,88	439,15	471,62	487,59	467,55
Powiat łęczyński	200%	118,52	112,21	115,66	117,25	116,90
Powiaty pozostałe	90%	71,56	69,24	75,97	86,49	91,06

Poziom limitów ograniczających ryzyko wyniku finansowego

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy własnych	OSIĄGNIĘTA WIELKOŚĆ LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Wskaźnik: wynik finansowy netto annualizowany / fundusze własne	min. 6%	7,51	7,53	7,56	7,45	7,43

Poziom limitów ograniczających ryzyko cyklu gospodarczego

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy własnych	OSIĄGNIĘTA WIELKOŚĆ LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Wskaźnik: relacja kredytów zagrożonych do obliiga kredytowego	3%	0,80	0,76	0,72	1,25	0,93

Poziom limitów dotyczących zaangażowań kapitałowych (limity wynikające z Prawa Bankowego)

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy podstawowych	OSIĄGNIĘTA WIELKOŚĆ LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Limit A – zaangażowania podmioty niepowiązane z Bankiem	25% zewnętrzny; 20% wewnętrzny funduszy własnych	3 grupy klientów : od 21,2-23,89		3 grupy klientów : 20,62-23,93		3 grupy klientów: od 20,3-23,67
Limit B – zaangażowania kapitałowe Banku	10% funduszy własnych	5,68	5,29	5,29	5,29	5,29
Limit C – zaangażowania wobec Członków Zarządu, Rady Nadzorczej, osób zajmujących	25% funduszy podstawowych	0,78	0,55	0,7	1,22	1,36

kierownicze stanowiska w Banku oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z Bankiem							
Limit D – zaangażowania wobec innych banków (poza BPS)	25% funduszy własnych	-	-	-	-	-	-

Poziom limitów ograniczających ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy własnych	POZIOM WYKORZYSTANIA LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Wskaźnik dźwigni finansowej	min. 4%	38,46	10,94	10,59	10,16	9,87

Poziom limitów zaangażowań w instrumenty finansowe

Rodzaj limitu	Obowiązująca wielkość limitu jako % funduszy własnych	POZIOM WYKORZYSTANIA LIMITU [%]				
		31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Zaangażowanie w jednostki uczestnictwa w Funduszach	1%	-	-	-	-	-
Zaangażowanie w obligacje BPS S.A.	7%	90,47	84,25	84,25	84,24	58,99
Zaangażowanie w obligacje innych podmiotów	2%	-	-	-	-	-
Zaangażowanie w bony pieniężne NBP	200%	97,74	53,76	0,00	22,11	27,60
Zaangażowanie w akcje spółek giełdowych razem	2%	-	-	-	-	-
Zaangażowanie w akcje BPS S.A.	7%	81,16	75,58	75,58	75,57	35,28

Poziom limitów wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (alokacja kapitału)

Rodzaj	Obowiązująca	POZIOM WYKORZYSTANIA LIMITU [%]
--------	--------------	---------------------------------

ryzyka	wielkość limitu jako % funduszy własnych	31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
Ryzyko kredytowe	65%	65,40	61,50	63,90	68,40	68,90
Ryzyko operacyjne	7%	55,40	55,00	55,00	55,00	55,00
Ryzyko rynkowe (walutowe)	1%	0	0	0	0	0
Ryzyko koncentracji	6%	52,50	1,0	43,90	110,80	106,70
Ryzyko płynności	7%	17,2	17,20	34,80	29,20	29,40
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	2%	0	0	0	0	0
Ryzyko kapitałowe	2%	0	0	0	0	0
Ryzyko wyniku finansowego	2%	42	0	0	0	42
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	2%	0	0	0	0	0
Pozostałe ryzyka	1%	0	0	0	0	0
Limit na sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	95%	54	48,20	53,10	58,60	58,80

f) Ryzyko operacyjne

L.P.	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Limity			Osiągnięty limit			
			poziom normalny	poziom ostrzegawczy	poziom krytyczny	30.03.19	30.06.19	30.09.19	31.12.19
1	Awaryjność systemu NOVUM	czas przestoju NOVUM w kwartale/iloczyn dni roboczych w kwartale i 24h	- 5%	50,1-9%	+ 9,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2	Awaryjność systemu CUI	czas przestoju CUI w kwartale/iloczyn dni w kwartale i 24h	- 2%	2,01-5%	+ 5,01%	-	-	-	-

3	Awaryjność łączności	czas przestoju wynikający z awarii łączności/ iloczyn dni roboczych w kwartale i 24h	- 5%	5,01-10%	+ 10,01%	0,00%	0,14%	0,00%	1,92%
4	Archiwizacja aplikacji strategicznych	liczba korzystania z kopii zapasowych/iloczyn dni w kwartale i wykonanych kopii bezpieczeństwa	- 2%	2,01-5%	+ 5,01%	-	-	-	-
5	Zgodność z przepisami	liczba kontroli, w których stwierdzono postępowanie niezgodne z przepisami/liczba kontroli w kwartale	- 10%	10,01-30%	+ 30,01%	0,00%	8,89%	5,61%	3,3%
6	Wskaźnik kontroli wewnętrznej funkcjonalnej	liczba kontroli, w których stwierdzono nieskuteczność kontroli funkcjonalnej lub jej brak/liczba przeprowadzonych kontroli	- 2%	2,01-5%	+ 5,01%	-	-	-	-
7	Oszustwa wewnętrzne	liczba wykrytych oszustw wewnętrznych	0	1	+ 1	-	-	-	-
8	Włamania do systemu	liczba wykrytych włamań do systemu	0	0	min. 1	-	-	-	-
9	Skargi i reklamacje	liczba skarg i reklamacji zgłoszonych przez klientów	0-6	7-13	+ 14	7	13	2	5
10	Pranie pieniędzy	liczba zawiadomień o uzasadnionych podejrzeniach popełnienia przestępstwa prania pieniędzy	0	0	min. 1	-	-	-	-
11	Nieobecność pracowników z tytułu zwolnień lekarskich	łączna dni zwolnień lekarskich/iloczyn liczby dni w kwartale i liczby średniego zatrudnienia w kwartale	- 10%	10,01-15%	+ 15,01%	6,96%	7,59%	2,35%	6,85%
12	Sprawy sądowe	liczba spraw sądowych związanych z nieprzestrzeganiem	0%	0,01-1%	+ 1,01%	-	-	-	-

		prawa przez Bank lub nieetycznym zachowaniem/liczba a spraw prowadzonych przez Bank w kwartale							
13	Wirusy komputerowe	liczba wystąpień wirusów komputerowych na stanowiskach	0-3	4-7	+ 8	-	-	-	-

Kategoria zdarzenia operacyjnego	Wielkość strat w poszczególnych latach w tys. zł.				średnia wielkość strat w danej kategorii	Obowiązująca tolerancja na ryzyko na 2019 rok
	2019	2018	2017	2016		
oszustwa wewnętrzne	-	-	-	-	-	10,00
oszustwa zewnętrzne	-	-	-	-	-	50,00
zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	-	-	-	-	-	10,00
szkody związane z aktywami rzeczowymi Banku	-	1,80	2,12	0,95	1,22	10,00
zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	-	0,03	-	-	0,01	10,00
wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	-	1,51	0,28	-	0,45	10,00
Łączna wielkość strat	-	3,34	2,40	0,95	1,67	100,00